

Jelentés

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság 2009. évi tevékenységéről

Összeállította:

Závoczky Szabolcs

Igazgató

Tartalomjegyzék

1. Személyi állomány	3
2. Területi adatok	3
2.1. Védett és védelemre tervezett területek	3
2.2. Saját vagyonkezelésű területek	6
2.3. Terület nélküli értékek	9
3. Kutatás és monitorozás	9
3.1. Kutatás.....	9
3.2. Monitorozás.....	10
4. Kezelési tevékenység	13
4.1. Kezelési tervek	13
4.2. Élőhely fenntartás.....	13
4.3. Élőhely rehabilitáció	14
4.4. Fajvédelem	18
4.5. Saját állatállomány	19
4.6. Vadászterületek	19
4.7. Halászati vizek	20
5. Jogi tevékenység	20
5.1. Hatósági eljárásokban való közreműködés	20
5.2. Bíróságok	21
5.3. Büntető ügyek	21
5.4. Polgári perek	21
6. Őrszolgálat	22
7. Költségvetés és vagyon	24
7.1. Kiadások.....	24
7.2. Bevételek.....	24
7.3. Vagyon	25
7.4. Épületek.....	25
7.5. Eszközök	25
8. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok	29
8.1. Turisztikai infrastruktúra.....	29
8.2. Kiadványok	31
8.3. Látogatottság	33
8.4. Társadalmi kapcsolatok.....	35
8.5. Környezeti nevelési intézkedések	38
9. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel.....	40
10. Külföldi együttműködés.....	41
11. Ellenőrzések	43
12. Fontosabb célkitűzések a következő évre.....	45

1. Személyi állomány

2009 évben az Igazgatóság engedélyezett létszáma 68 fő volt. Az év során meghirdetésre került a közmunka program, melynek keretében 24 főt foglalkoztattunk, akik területkezelési, idegenforgalmi és élőhely-megőrzési feladatokban vettek részt.

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság munkáját segítő és 2009-ben újjáalakult Nemzeti Parki Tanács két alkalommal ülésezett az elmúlt évben. Elsőként az Igazgatóság vagyongazdálkodási és pályázati tevékenységét tekintette át, majd a következő alkalommal az ökoturisztikai fejlesztéseket és a természetismereti oktatási tevékenységekkel kapcsolatos feladatokat vitatta meg. 2009-ben 6 fő önkéntes gyakornok töltött több hónapot a Duna-Dráva Nemzeti Park területén az Igazgatóság munkáját segítve.

2. Területi adatok

2.1. Védett és védelemre tervezett területek

2009-ben kihirdetésre került a Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzet védetté nyilvánítása, amely 9624 hektárral növelte az Igazgatóság működési területén található védett területeknagyságát. Befejeződött a Pacsmagi-tavak Természetvédelmi Terület kezelési tervének területi egyeztetése. A lezárult egyeztetések dokumentációit továbbítottuk a KVVM Természetvédelmi Szakállamtitkárság felé. Véglegesítésre került a tervezett Imsósi-erdő Természetvédelmi Terület védetté nyilvánítási anyaga és mivel ez részben érinti a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság működési területét is, ezért megkezdjük az Igazgatóságok közötti egyeztetést.

A KvVM Természetvédelmi Szakállamtitkárság segítségével véglegesítettük a tervezett Mura – Dráva - Duna Bioszféra Rezervátum hazai részének anyagát, ami 2009-ben felterjesztésre is került az UNESCO felé.

1. Személyi állomány

		szakképzettség				
		alapfokú	középfokú	felsőfokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	továbbképzések, 2009-ban szerzett vizsgák, diplomák
dolgozók (fő)	Köztisztviselő		10	56	Angol alapfok: 8 fő Angol középfok: 14 fő Angol felsőfok: 4 fő Német alapfok: 5 fő Német középfok: 6 fő Német felsőfok: 3 fő	11
	Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó	1		1		
	Szerződéses		4			
	Összesen	1	14	57	40	11

2.1. Védett és védelemre tervezett területek

	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti Park	1	49752	15004	-		641
Tájvédelmi Körzet	5	44227	4530	+ 10 340	1	3454
Természetvédelmi Terület	18	2984	405	- 587	14	5566
Ex lege védett láp	108	7939		-		
Ex lege földvár	131	3143		-		
Erdőrezervátum	9			-		
Összesen	272	108045	19939	+ 9781	15	9661
Ramsari	4	19 704				
Bioszféra Rezervátum						
Világörökség						
Európa Diploma						
NATURA 2000 Bird Direktiva						99 306
NATURA 2000 Habitat Direktíva						185 339

2.2. Saját vagyonkezelésű területek

Erdők

A 2009. év során a vagyonkezelésben lévő erdőterületek nagysága egy területcsere és egy pályázati forrásból megvalósult vásárlás következtében kis mértékben növekedett. Így összesen 8669 hektár nagyságú erdőterület természetvédelmi vagyonkezelése valósulhat meg az Igazgatóság keretein belül.

A tájidegen és ültetvényszerű erdők átalakítása folytatódott ebben az évben, amely folyamatokat saját bevételből finanszíroztunk. Ebben további segítséget nyújthat a megjelent szerkezet átalakítást támogató rendelet. 2009-ben összesen 21 hektár akác és nemesnyár állomány átalakítása kezdődött el. A vagyonkezelésünkbe tartozó erdőkben 87 hektáron tisztítás, 290 hektáron gyérítés került elvégzésre az erdők szerkezetének átalakítása keretében. A Közmunkaprogramban foglalkoztatott munkavállalók 2009-ban kiemelt jelentőséggel bírtak az erdőművelési munkák elvégzésében.

Folytatódott a Pro-Silva szemléletű erdőkezelés is. Közel 10 hektár területen már az átalakító üzemmódnak megfelelő fahasználat kerültek elvégzésre.

2009. évben az erdőápolási munkák nagyságrendje jelentősen nőtt, mivel a szerkezet átalakítások növekedésével a folyamatos erdősítésekre egyre nagyobb hangsúlyt kell fektetni. A megvalósított pótlások elsősorban az egyes erdősítések elegyességének javítását célozták, a befejezett ápolások során pedig az idegenhonos fajok eltávolítása volt a cél.

A körzeti erdőtervek készítése során 5 körzetben közel 50 000 hektár összterületet érintő erdőtervezési munkában érvényesítettük a természetvédelem érdekeit. A védett és Natura2000 területek üzemtervezése során véleményeltérés több esetben is volt a tervező hatósággal, a tervek elfogadását két helyen nem javasoltuk.

Gyeppek

A Nyugat-Drávai, valamint a Közép-Drávai védett természeti területek legelői és rétjei az átlagosnál nagyobb fűhozamot produkáltak, ami a tavaszi vizek visszafogásának köszönhető. Ezeken a területeken a száraz őszi időjárás jó minőségű sarjúszéna készítését is lehetővé tette. A Béda-Karapancsa Tájegységben árvíz akadályozta a nyári kaszálást, így csak szarvasmarha legeltetésével és az őszi tisztító kaszálással kezeltük a gyepeket.

A Barcsi Borókásban és a Dél-Mezőföldi Tájvédelmi Körzetben tovább folytatódott a „Pannon gyeptípusok élőhelykezelése Magyarországon” megnevezésű LIFE program, ahol szintén homoki gyepterületek hosszú távú megőrzése a természetvédelmi cél. A programból finanszírozott cserjevágás jelentős nagyságú területeket tett átjárhatóvá, melyet a folyamatos legeltetéssel karban tudunk tartani és gyepé alakítani. Mindkét területen jelentős volt az aszály miatti termés kiesés.

Szántók

Szántóföldi művelést nem folytatunk, a saját használatban lévő 262 hektár szántóként nyilvántartott terület erdősítését, valamint művelési ág átvezetését fokozatosan végezzük.

Nádasok, vizes élőhelyek

A nemzeti park vizes élőhelyein az átlagosnál kisebb vízállások voltak jellemzők. Ennek oka a nyári és a 2008/2009-es téli csapadékhiány. Jellemző, hogy a Baláta-tó hasonlóan a z előző évhez teljesen kiszáradt. Az agrár-környezetvédelmi programban szereplő nádas területek tisztítását mindenhol időben elvégeztük. A középrigóci halastavak és a homorúdi mocsár területén a vízkormányzási és kezelési munkákat elvégeztük.

2.2. Saját vagyonkezelésű területek 2009.12.31.

Művelési ág	Tárgyévben vásárolt és átvett terület (ha)	Tárgyévben átadott terület (ha)	Kiterjedése vagyonkezelésben és tulajdonosi joggyakorlással (ha)	Saját használatban ha	%	Haszonbérbe (hasznosításba) adva ha	%
Szántó		83	1 556	262	17	1 294	83
Gyep	13	52	5 792	3 141	54	2651	46
Kert					0	0	0
Szőlő			3	3	100	0	0
Gyümölcsös			3	3	100	0	0
Nádas	1		340	340	100	0	0
Halastó			143	143	100	0	0
Erdő	56	79	8 669	8 669	100	0	0
Kivett	9	1	1 305	1 277	98	28	2
Összesen	79	215	17 811	13 838	76	3973	24

2.3. Terület nélküli értékek

Objektum	Regisztrált össze- sen (db)	Ebből a tárgyévben regisztrált (db)
Természeti Emlék	0	0
Forrás	520	16
Barlang	249	0
Víznyelő	129	11
Kunhalom	13	0
Földvár	137	0
Egyedi tájérték	1022 (64 település)	42

A KEOP Élettelen Természeti Értékek pályázati program keretében a Mecsekben és a Villányi-hegységben található barlangok (16db) bejáratai, műszaki létesítményei kiépítésének ill. felújításának előkészítése (bejárás, egyeztetés, tervezetés) történt meg 2009-ben. Elkészült 10 db fokozottan és megkülönböztetetten védett barlang kezelési tervének felülvizsgálata, a kezelési tervek a Természetvédelmi Szakállamtitkárság Barlangtani- és Földtani Osztályára megküldésre kerültek a jogszabályi előkészítéshez.

3. Kutatás és monitorozás

3.1. Kutatás

Kutatási tevékenység a védetté nyilvánításokhoz szükséges előkészítő munka során folyt, ennek keretében az Imsósi-erdő védelemre tervezett terület természeti értékeinek feltárása történt meg. A Duna menti területekre vonatkozóan a GEF projekt keretében széleskörű kutatási munka folyt, elsősorban a környezetvédelmi engedélyezéshez valamint a projektet követő monitoring megalapozásához. Ennek keretében vizsgálatok folytak az alábbi élő és élettelen komponensek tekintetében:

- talajvízszint, talajvízminőség
- üledéktani vizsgálatok mellék- és holtágakból

- vízi gerinctelenek, vizsgálata
- halfaunisztikai vizsgálatok
- cönológia felvételezések, térképezés

3.2. Monitorozás

Természetvédelmi monitoring keretében folytattuk Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer működtetését. Gyepkezeléssel kapcsolatos monitoring tevékenységeket végeztünk LIFE pályázat keretében a Darányi-borókás és a Dél-Mezőföldi Tájvédelmi Körzet Területén. Folytattuk a szarvasmarhával folytatott legeltetés hatását vizsgáló monitoringot a drávaszentesi -, valamint a kölkedi mocsárrét területén.

Folytatódott a fokozottan védett madárfajok monitoringja, ezen belül is elsősorban a rétisas és a fekete gólya állomány nyomon követése kapott kiemelt szerepet. Ezeknek a fajoknak az esetében részt vettünk a nemzetközi színes-gyűrűs programban, a rétisas esetében Igazgatóságunk a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesülettel közösen az országos program koordinálását is végzi. A rétisas védelmi program keretében a gyűrűzés területén segítséget nyújtottunk horvát és szerb kollégáknak is.

Monitorozási projekt megnevezése	A monitorozást végző szervezet/magánszemély	Az eredmények rövid ismertetése
NBMR - Védett növényfajok monitorozása	Molnár Dániel	Fehéres csüdfű, Kisfészekű aszat, Illír sáfrány, Kárpáti sáfrány, Tarka sáfrány, Keleti zergevirág, Pécsi zergevirág, Kornistárnics, Bíboros sallangvirág, Szibériai nőszirm, Vidrafű, Magyar méreggyilok monitorozása a vonatkozó protokollok alapján
NBMR - Űrge monitorozás	Molnár Dániel	Űrgemonitoring lyukszámlálás módszerével
NBMR - Magyar tarsza monitorozása	Szövényi Gergely, Krausz Krisztina	A Magyar tarsza populációk felkutatása és állományfelmérése

		a kijelölt mintaterületeken. CS05 UTM négyzet: Szakadati löszgyep, Lengyel-hőgyészi erdőterületek, Szekszárdi-dombvidék
NBMR - Mohaközösségek monitorozása	Papp Beáta	Mohaközösségek monitorozása Mészkerülő homokpuszta és Illír sziklafüves lejtősztyepp társulásokban (Festuco-vaginatae Corynephorum: Bolhás; Sedosophianae-Festucetum dalmaticae: Szársomlyó)
NBMR - Kétéltű- és hüllő monitorozás	Bellagh Mátyás	A Baláta-tó hüllő- és kétéltűfaunájának monitoringja
NBMR - Halközösségek monitorozása	Tóth Balázs	Halközösségek monitorozása a Duna gemenci térségében (a Sió torkolata és Mohács közötti szakasz) kijelölt mintaterületeken
NBMR - Vizes élőhelyeken előforduló lepkefajok monitorozása (M. teleius, M. nausithous)	Dr. Ábrahám Levente	Hangyaboglárka fajok monitorozása Gyékényes és Hosszúvíz mintaterületein
NBMR - Épületlakó denevérek monitorozása	Tolna Megyei Természetvédelmi Alapítvány	Épületlakó denevérkolóniák monitorozása (Almáskeresztúr, Bükkösd, Sellye, Pécsdevecser, Bükkösd, Sásd, Mozsgó, Gyöng, Turony)
NBMR - Barlangban telelő denevérek monitorozása	Szatyor Miklós	Barlangban telelő denevérpopulációk monitorozása a Mecsek térségében (Abaliget, Mánfa, Orfű, Pécs)
NBMR - Kisemlősök monitorozása bagolyköpetek vizsgálatára alapozva	Dr. Horváth Győző	Kisemlős faunisztikai felmérés a DDNPI területén gyűjtött bagolyköpetek feldolgozásával
NBMR - Gombák monitorozása	Pál Fám Ferenc	Kőszegi-forrás erdőrezervátum nagygomba monitoringja
NBMR - Kisemlőspopulációk elevenfogsos csapdázáson alapuló monito-	Dr. Horváth Győző	A Kőszegi-forrás Erdőrezervátum kisemlős-közösségének fel-

rozása		mérése
NBMR - Egyenesszárnyú közösségek monitorozása	Szövényi Gergely	Egyenesszárnyú közösségek vizsgálata a Mecsekben (Remeterét, Zobák-puszta)
NBMR - Növénytársulások monitorozása	Lájer Konrád	Égeres mocsárerdő és aldrovandás társulások monitorozása (Baláta-tó, Boronka Melléki Tájvédelmi Körzet)
Natura 2000 - Lepkék		
<i>Lopingha achine</i>	Ábrahám Levente	Sápadt szemeslepke monitorozása a Dráva menti területeken
Natura 2000 - nádi énekesmadár-közösség monitorozása Gemencen és a Nyéki Holt-Dunán	Baja Ifjúsági természetvédelmi Egyesület	Nádi énekesmadár-közösségek monitorozása Gemenci vizes élőhelyeken.
Natura 2000 - pelefajok monitorozása	Móroczy Attila	Pelefajok monitorozása a Gemencben
Natura 2000 - Gemenc és Béda területén található erdőlakó denevéreközösségek vizsgálat	Tolna Megyei Természetvédelmi Alapítvány	Erdőlakó denevéreközösségek állományfelmérése a gemenci és bédai területeken
Natura 2000 - denevérfajok monitoringja	Tolna Megyei Természetvédelmi Alapítvány	A gemenci és Béda-karapancsai denevér állományok monitoringja
Natura 2000 - erdőlakó és épületlakó denevérfajok felmérése a Mecsekben	Tolna Megyei Természetvédelmi Alapítvány	A mecseki erdőlakó és épületlakó denevérekölóniák monitorozása
Natura 2000 - hód monitorozás	Bajai Ifjúsági Természetvédelmi Egyesület	A gemenci hódélfordulások monitorozása
Natura 2000 - Magyar szürkemarával történő gyepkezelés hatásának monitorozása	Dr. Lájer Konrád	Gyepkezelés hatásának monitorozása a Drávaszentesi és a Kölkedi réteken

4. Kezelési tevékenység

4.1. Kezelési tervek

2009. évben folytatódott a védett és védelemre tervezett területek természetvédelmi kezelési terveinek elkészítése. A fejezethez tartozó táblázatban szereplő területek közül ki kell emelni a Duna-Dráva Nemzeti Park kezelési tervét, amely több év és számos szakmai konzultáció eredményeként sikerült véglegesíteni és a minisztériummal egyeztetni. EU támogatásból a KvVM szervezésében befejeződött 2 db Natura 2000 területekre vonatkozó próba fenntartási terv készítése, a Jánosházi-erdő és a Tengelici-homokvidék különleges természetmegőrzési területekkel vonatkozásában. A terv készítése folyamán részt vettünk a területek kezelőivel és a helyi gazdálkodókkal folytatott egyeztetésekben illetve véleményeztük az elkészült terveket, valamint a tervekkel kapcsolatos kommunikációs anyagot.

Igazgatóságunk működési területére vonatkozóan az alábbi kezelési terve és védetté nyilvánítások kerültek kihirdetésre 2009-ben:

- 4/2009. (IV.10) KvVM rendelet a Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzet létesítéséről

4.2. Élőhely fenntartás

A Dél-Mezőföldi TK Leányvári-völgy és a Duna-Dráva Nemzeti Park Darányi-borókás területén folytatódott a tájidegen fajok visszaszorítása valamint a becserjésedést megakadályozó cserjeirtás összesen 6 hektár nagyságrendben. A területek folyamatos kaszálása illetve szárazúzas kezelése is folytatódott. Kisebb parcellákban a kései megy elleni védekezés több módszere (mechanikai irtás, vegyszerezés, legeltetés) is összehasonlításra került, ez eredmények megállapításához még 2-3 évre lehet szükség. A Leányvári-völgy területén a beerdősülés visszaszorítása érdekében mintegy 10 hektáron cserjeirtást végeztünk a gyep szegélyét pedig kétszer lekaszáltuk, hogy az invazív lágyszárúak (aranyvessző, selyemkóró) terjedését megakadályozzuk. A völgy körül az előző évben kialakított gyepes pufferzónát kaszálással kezeltük.

A Mecsek lábánál található Nagy-Mező-Aranyhegy TT területén kísérleti jelleggel birkával történő legeltetést folytattunk a nyári félévben, hogy a NPI vagyonkezelésében lévő löszgyep foltokat fenntartsuk. A legeltethető terület növelése céljából mintegy 15 hektárnyi területen történt cserjeirtás.

A Csombárdi-rét Természetvédelmi Területen kisebb vizes élőhely rehabilitációs tevékenységet folytattunk, ami során az itt található mocsárrét vízellátást javítottuk, hogy a terület védett növényei, elsősorban a vidrafű állományát meg tudjuk őrizni.

A Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet saját vagyongekezelésben lévő részén az erdőterületek közé beékelődő homoki gyepeken juhval történő legeltetést folytattuk a Belső-somogyi élőhelyek kezelése, fenntartása céljából.

4.3. Élőhely rehabilitáció

A Duna-Dráva Nemzeti Park gemenci és béda-karapancsai területeit érintő élőhelyrehabilitációs program (GEF) keretében előkészületi munkák, tárgyalások zajlottak az év során, majd az év végével a talajmechanikai és geodéziai munkák is lezárultak, a környezeti hatásvizsgálathoz az élővilág vizsgálata megtörtént. A kivitelezési munkák indulása 2010. évben várható.

A „Szabadság-zátony Life+” – projekt forrásaiból megvásároltuk a zátony 47 hektárnyi kiterjedésű erdőterületét. Az erdészeti rehabilitációs munkák engedélyezéséhez kezdeményeztük megfelelő erdészeti üzemterv kialakítását. A pályázat nyert, így a konkrét tervezési munkák is megindulhatnak. A pályázatnak egyik fontos eleme a Szabadság-zátonyra vezető kőgát visszabontása és ezzel a holtág rehabilitációja.

A darányi Nagyberék, a barcsi halastavak és a drávaszentesi mocsár területén a vízkormányzási és kezelési munkákat elvégeztük. A kevés csapadék következtében a tavak az év során alacsony vízszinten voltak tartva. Vizes élőhelyeink fejlesztéséhez előkészítettük a KEOP pályázatunkat, amely a barcsi halastavak és a drávaszentesi mocsár területein nyújthat segítséget a természetvédelmi kezeléshez.

IPA határon átnyúló horvát-magyar pályázati program keretében 4 drávai mellékág rehabilitációjára nyújtottunk be pályázatot közösen a Horvát Vízügygel. A nyertes pályázat során mintegy 3 millió EU kerül felhasználásra a drávai térségben.

A Duna-Dráva Nemzeti Park területén Dunaszekcső községhatárban mintegy 300 m³ föld megmozgatásával felszámoltunk egy korábban kialakított zagyülepítő kazettarendszert, amely erősen terhelt volt gyomfajokkal (aranyvessző, gyalogakác). Az így elegyengetett területet a jövőben gyepké kívánjuk átalakítani és kaszálással fenntartani.

4.1. Kezelési tervek

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció (+,-)	Részletes természetvédelmi kezelési terv (+,-)	"C" fejezet, jogszabály melléklete (+,-)
	Abaligeti-barlang felszíne TT (Ny-Mecsek tervezett TK részeként)	1,3	+	+	+
	Babócsai Basa kert TT	150	+	+	+
	Baláta-tó Erdőrezervátum	414	+	+	+
	Barcsi borókás (NP része)	3532	+	+	+
	Boronka-melléki Tk	8502	+	+	+
	Bükkhát Erdőrezervátum	452	+	+	+
	Csokonyavisontai fás legelő TT	437	+	+	+
	Csombárdi-rét TT	53	+	+	+
	Csurgónagymartoni erdő TT	170	-	-	-
	Dávodi földvári tó	74	+	+	+
	Dél-Mezőföld TK	7577	+	-	-
	Dunaszekcsői löszfal TT	7	+	+	+
	Dunaszentgyörgyi láperdő TT	332	+	+	+
	Fekete-hegy TT	95	-	-	-
	Jakab-hegy TT (Ny-Mecsek tervezett TK része)	223	+	+	+
	Kapszeg-tó TT	156	+	+	+
	Kelet-Mecsek TK	9248	+	+	-
	Kőszegi-forrás ER (Ny-Mecsek TK részeként)	154	+	+	+
	Melegmány-völgy TT (Ny-Mecsek tervezett TK része)	720	+	+	+
	Mohácsi történelmi emlékhely TT	8	+	+	+
	Mórici-erdő TT (tervezett)	500	+	+	+
	Nemzeti Park (dunai, drávai szakasz)	49 335	+	+	+
	Nagykónyi-erdő TT (tervezett)	121	-	-	-
	Nagy-mező –Arany-hegy TT	106	-	-	-
	Nyugat-Mecsek TK (tervezett)	10386	+	+	+
	Ormánsági TT (tervezett)	1800	+	-	-
	Pacsmagi tavak TT	365	+	+	+
	Paks-Imcsói erdő TT (tervezett)	667	-	-	-
	Patosfai Kakasmandinkós TT (tervezett)	95	-	-	-
	Pintér-kert TT	2	+	+	+
	Rinyaszentkirályi-erdő TT	63	+	+	+
	Szakadati-legelő TT	1,5	-	-	-
	Szársomlyó TT	224	+	-	-
	Szekszárd-Geresdi-dombság TT	8246	+	-	+
	Szentegáti-erdő TT	250	+	+	+

Tengelici Székes gémtelep TT (tervezett)	30	+	+	+
Tenkes-hegy TT (tervezett)	658	-	-	-
Töttösi-erdő TT (tervezett)	295	-	-	-
Villányi Templom-hegy TT	52	+	+	+
Zselic TK	9046	+	+	+

4.2. Élőhely fenntartás

No.	A terület megnevezése	Típusa/jellemzése	Az érintett terület nagysága (ha)
1.	Duna-Dráva Nemzeti Park Béda-Karapancsa	Kölked községhatárban található ártéri rét, biokontroll ellenőrzésre bejelentett, saját tulajdonban lévő, őshonos magyar szürke szarvasmarha legeltetésével történő fenntartás, legeltetés hatásának monitoringja	131
2.	Duna-Dráva Nemzeti Park drávai szakasza	Barcs községhatárában található nedves rét, biokontroll ellenőrzésre bejelentett, saját tulajdonban lévő, őshonos magyar szürke szarvasmarha legeltetésével történő fenntartás	104
3.	Duna-Dráva Nemzeti Park drávai szakasza	Berzence és Somogyudvarhely községhatárban haszonbérleti szerződéssel hasznosított nedves legelő és kaszálórét szarvasmarha legeltetéssel	488
4.	Duna-Dráva Nemzeti Park drávai szakasza	Gyékényes községhatárban található fokozottan védett gyepterület saját költségvetési keretből történő évi kétszeri kaszálása	8
5.	Dél-Mezőföldi TK.	Cikta állománnyal legeltetése a Szenes legelőnek	40
6.	Duna-Dráva Nemzeti Park Barcsi-borókás	Homoki gyepek racka juh legeltetéssel történő fenntartása, gyomosodott területe karbantartása.	36
7.	Nagymező-Aranyhegy TT	Gyepfenntartás racka juh legeltetéssel valamint cserjeirtással	
8.	Boronka-melléki TK	Cigája juh legeltetése homoki gyepterületen	40

4.3. Élőhely rehabilitáció

No.	A terület megnevezése	Típusa/jellemzése	Az érintett terület nagysága (ha)
1	Tátorján élőhelyének rekonstrukciója	Bölcskei-tátorjános és Leányvári-völgy területén a cserjésedő gyeppen cserjeirtás valamint beékelődött kisebb bálványfa folt letermelése.	10
2	DDNP közép –Dráva TE gyeprekonstrukció	A védett területbe ékelődő szántó újragyepesítése és gyepkezelés	7
3	Drávaszentesi-rét elárasztás	A gyepterület egy mélyebben fekvő részének újbóli elárasztása, nedves rét és mocsár élőhely kialakítása.	5
4	Nagymező TT gyeprekonstrukció	Mecseki egykori legelő cserjésedésének felszámolása	14
5	Homoki gyep rehabilitáció a Barcsi borókásban	A homoki gyepre ültetett fekete fenyőültetvény eltávolítása.	8
6	Dél-Mezőföldi erdőrehabilitáció	Rontott erdőterületek rehabilitációja (akácus és erdei fenyves átalakítása)	4
7	DDNP Kelet-Dráva TE erdők rehabilitációja	Rontott erdőterületek rehabilitációja (nemesnyaras)	14
8	DDNP Béda-karapancsa TE erdők rehabilitációja	Rontott erdőterületek rehabilitációja (nemesnyaras)	2
9	DDNP Nyugat-Dráva TE erdők rehabilitációja	Rontott erdőterületek rehabilitációja (akácus)	4
10	Boronka melléki TK erdők rehabilitációja	Rontott erdőterületek rehabilitációja (akácus és átalakítása)	3
11	DDNP Belső-Béda holtág kotrása	Jobb vízellátás, szabad vízmozgás biztosítása	1
10	DDNP Dunaszekcső gyeprehabilitáció	Használaton kívüli zagykazetták felszámolása, gyepké történő átalakítása	1

4.4. Fajvédelem

A kerecsensólyom védelme érdekében indított LIFE projekt keretében 2009. évben is folytatódott a tolnai állomány megfigyelése. A program keretében magasfeszültségű távvezeték traverzeire 5 db költőláda került kihelyezésre, valamint 11 fészektálca került fákra felhelyezésre.

Sajnálatos módon 2009-ben 5 példány rétisas lett mérgezés áldozata. Szerencsés módon 1 példány életét sikerült megmenteni azzal, hogy a területi kollégáknál lévő atropin injekció még időben került beadásra a madaraknak

Elkészítettünk egy IPA pályázatot, aminek célja 4 db Dráva mellékág újbóli megnyitása. A pályázat célcsoportjaiként megjelölésre került több, védett, áramláskedvelő halfaj, mint a magyar és német bucó, leánykoncér és a selymes durbincs.

4.4. Fajvédelem

No.	A faj magyar neve	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
1	Rétisas és fekete gólya	Műfészkek kihelyezés több tájegység területén is, a lehullott fészkek mesterséges fészkalappal történő megerősítése.
2	Fehér gólya	Az MME-vel közösen a fészkelő párok felmérése, szükség esetén fészekmagasító vagy mesterséges fészkalap kihelyezése.
3	Erdei béka és barna varangy	A Mecsekben Orfű és Sikonda területén a telelőhelyek és a szaporodóhelyek között vonuló állatok hálós terelése. MME-vel közös program.
4	Tátorján	A lőszpuszták mára már igen megfogyatkozott növényének védelme érdekében az élőhelyén cserjeirtást végeztünk és az állomány nagyságát folyamatosan monitorozzuk az NBmR-rel együtt.
5	Zergeboglár	A Kistápei-láprét területén a víz visszatartása és olyan szinten történő szabályozása, hogy az a növény növekedése szempontjából ideális legyen. Vizsgáljuk az eltérő kaszási módok hatását. Az állomány nagyságát folyamatosan monitorozzuk az NBmR-rel együtt.
6	Bánáti bazsarózsa	Nagy-Mező_Aranyhegy TT területén folyamatos cserjeirtás és legeltetés a bánáti bazsarózsa élőhelyének javítása céljából
7	Énekesmadarak	Téli etetés minden tájegységben főként az erdei élőhelyeken kihelyezett etetőkkal.
8	Göte-fajok	A Kapszeg-tó TT és a 6-os számú főút között az őszi vonulási időszakban götémentést végeztünk.

9	Rétisas	Téli etetés a Gemenci, Béda-Karapancsai és Tolnai tájegység területén.
10.	Kerecsensólyom	Fészkelő tálcák kihelyezése és szabadvezeték oszlopok szigetelése a Kerecsen Life pályázat keretében

4.5. Saját állatállomány

Faj	Fajta	Egyedszám	Tárgyévi állomány-növekedés (egyed)
Szarvasmarha	Magyar szürke	235	0
	Összesen:	235	
Bivaly		0	0
Juh	racka	395	209
	cikta	268	
	Összesen:	663	209
Ló	hucul	2	
	Összesen:	2	0
Sertés	mangalica	24	0
	Összesen:	24	0
szamár	ismeretlen	4	1
	Összesen:	4	1
kecske		2	0
Egyéb	baromfi	75	75
Összesen		1005	283

4.6. Vadászterületek

2009-ben a Duna-Dráva Nemzeti Parkban lévő drávaszentesi különleges rendeltetésű vadászterületen (1010 hektár) folytattuk a vadgazdálkodási tervben előírtak szerinti hasznosítást. A vadászterületen található mocsárrétek és vizes élőhelyek védelme érdekében folyamatosan csökkentjük a vaddisznó és a tájidegen dámszarvas állományait.

4.7. Halászati vízterek

Két saját kezelésben lévő állami halászati vízterületünk van, ami halászati kíméleti területként madárvédelmi célokat szolgál. Sajnos az aszályos időjárás miatt a tavak vízszintje jelentősen csökkent, így a szelektív halászat és a telepítések egy része is elmaradt.

Az Igazgatóság 2009-ben pályázatot nyújtott be egy a törzsterületen található, eddig horgász egyesület által kezelt állami tulajdonú vízterület halászati hasznosítására. Döntés még nem született. Előkészületeket tettünk a jövőre lejáró halászati üzemtervek megújítására is.

No.	A halászati vízter megnevezése (ahol az igazgatóságé a halászati jog)	Kiterjedése (ha)
	Riha-tó	31
	Taplósi-holt duna	90
Összesen:		121

5. Jogi tevékenység

5.1. Hatósági eljárásokban való közreműködés

A Zöld Hatóságokkal a hatósági eljárásokban az együttműködési szerződések szerint tartottuk a kapcsolatot. Megkeresésre szakértői állásfoglalásokkal segítettük a határozatokat, de gyakran bizonyos előkészítési feladatokban is részt vettünk segítve a hatóság munkáját.

	Ügyek száma
Szakértői megkeresések	351
DD-KTVF (Pécs)	235
KDT-KTVF (Székesfehérvár)	74
ATI -KTVF (Szeged)	41
NYUDU-KTVF (Szombathely)	1

5.2. Bírságok

Szabálysértési ügyek

A szabálysértési ügyek száma az előző évhez képest jelentősen nem nőtt, a kiszabott bírságok összege emelkedett. A jogerős bírságok végrehajtása során számos esetben szükséges közérdekű munkavégzésre változtatni az egyéb módon be nem hajtható bírságokat.

	Ügyek száma	Kiszabott bírság összege (e Ft)
Szabálysértési eljárás	133	1072 e Ft
Helyszíni bírság	27	149 e Ft

5.3. Büntető ügyek

Természetkárosítás és lopás miatt 16 esetben tettünk feljelentést. A rendőrség és az ügyészség 6 esetben határozott a nyomozás megszüntetéséről, felfüggesztéséről ismeretlen elkövetőre hivatkozva.

Feljelentések száma	Eredményes	Eredménytelen
10	10	
6		6

5.4. Polgári perek

Az Igazgatóság gazdálkodási tevékenységével kapcsolatban elsősorban követelések megítélése iránt folytatunk eljárást. Ezek részben peren kívül- fizetési meghagyás útján- rendeződtek. 2009. évben kezdeményezett meghagyások jogerőre emelkedtek, tartozások befizetése részben megtörtént, részben végrehajtást kezdeményeztünk, ezek folyamatban vannak.

Közös tulajdon megosztása iránti perben alpereseként veszünk részt, az eljárás nem zárult le.

	Ügyek száma	Nyert	Vesztett	Folyamatban
Polgári perek	2	-	-	2

6. Őrszolgálat

Igazgatóságunk illetékességi területe nyolc tájegységből áll, melyek átlagosan 2-5 örkerületből állnak. Felépítése a Szolgálati Szabályzatban előirt hierarchiát követi: 1 fő őrszolgálat-vezető, 1 fő őrszolgálat-vezető helyettes, 7 fő tájegységvezető, 25 fő örkerület-vezető.

Az Igazgatóságunk területén 196 polgári természetőr működik közvetlenül a tájegységvezetők irányítása alatt. A polgári természetőrök elsősorban a természetvédelmi örök mellett járőrözési, ellenőrzési feladatokat látnak el, valamint a kezelési feladatokban vesznek részt (kaszálás, karbantartási munkák, stb.).

Kiemelkedően eredményes a Tolnai tájegységben Paks és Dunaföldvár településeken, valamint a Mecsek tájegységben Dombóvár településen szervezett polgári természetőr csoportok munkája.

Tájegység	Tájegység Területe /ha/	Védett területek	Natura 2000-es területek	Őrkerületek száma/ Őrszolgálat létszáma
Gemenc	47.100	Duna-Dráva Nemzeti Park - Gemenc	4 db-423ha	4 örkerület/ 1 fő tájegységvezető 4 fő természetvédelmi őr
Béda-Karapanca	108.850	Duna-Dráva Nemzeti Park - Béda-Karapanca, Dávodi Földvári-tó TT, Dunaszekcsői löszfal TT, Mohácsi Történelmi Emlék-hely TT	3 db- 1998 ha	4 örkerület/ 1 fő tájegységvezető 4 fő természetvédelmi őr
Kelet-Dráva	122.317	Duna-Dráva Nemzeti Park - Kelet-Dráva, Szentegáti-erdő TT	10 db-12647 ha	2 örkerület/ 1 fő tájegységvezető 1 fő természetvédelmi őr
Közép-Dráva	115.561	Duna-Dráva Nemzeti Park- Közép-Dráva, Rinyaszentkirályi-erdő TT, Csokonyavisontai fáslegelő TT, Babócsai Basakert TT	1 db 480 ha	3 örkerület/ 1 fő tájegységvezető 2 fő természetvédelmi őr,
Nyugat-Dráva	73.580	Duna-Dráva Nemzeti Park- Nyugat-Dráva, Baláta-tó TT	3 db, 16691 ha	3 örkerület/ 1 fő tájegységvezető 2 fő természetvédelmi őr
Somogy-Zselic	258.398	Boronka-melléki TK, Zselici TK, Csombárdi-rét TT	10 db-24358 ha	5 örkerület/ 1 fő tájegységvezető 4 fő természetvédelmi őr

Mecsek	250.282	Kelet-Mecsek TK, Nagy-mező-Aranyhegy TT,(Pintér-kert TT), Villányi Templomhegy TT, Szársomlyó TT, Fekete-hegy TT, (Abaligeti-barlang felszíne TT, Melegmány-völgy TT, Jakab-hegy TT)	10 db, 24658 ha	4 örkerület/ 1 fő tájegységvezető 3 fő természetvédelmi őr
Tolnai	340.523	Dél-Mezőföld TK, Szakadáti-legelő TT, Pacsmagi-tavak TT, Bölcскеi nőszirmos-kaszáló TT, Kapszeg-tó TT	12 db 34584 ha	4 örkerület/ 1 fő tájegységvezető 4 fő természetvédelmi őr

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságon dolgozó 33 természetvédelmi őrből 17 fő rendelkezik szolgálati gépkocsival, ebből 1 db Land Rover, 1 db VW Poló, 6 db Lada Niva, 9 db Ford Ranger. További 7 természetvédelmi őrnek tudunk biztosítani szolgálati motorkerékpárt (3 db 50 cm³-es, és 4 db 125 cm³-es). Valamennyi természetvédelmi őr rendelkezik km-kerettel, ez területnagyságtól függően 800-1900 km között változik. Mind a Dráva, mind a Duna mentén jó a vízi-jármű ellátottság. 4 db modern kishajó, és 3 db nyolcszemélyes hajó továbbá kisebb faladikok segítik a munkát. Valamennyi természetvédelmi őr egyenruha ellátottsága megoldott, 2009-ben minden őr ruhaigényt tudunk teljesíteni, illetve az új természetvédelmi őröket felruháztuk, a szükséges kiegészítő felszerelésekkel elláttuk.

Az új természetvédelmi őrök valamennyien sikeres őr vizsgát, illetve közigazgatási alapvizsgát tettek.

Őrszolgálat adatai

	Középfokú végzettségű	Felsőfokú végzettségű	Összesen
Létszám	4	29	33

	Átlagosan	Minimum	Maximum
Az egy főre eső illetékességi terület (ha)	39.500	3000	70000
Az egy főre eső védett természeti terület (ha)	2750	2000	5500

Helyszíni bírságok száma	27
Az igazgatóságra tett feljelentések száma	8

7. Költségvetés és vagyon

7.1. Kiadások

Az Igazgatóság összes kiadása 2009. december 31-én 768.098 eFt, amely 10%-kal kevesebb a 2008. évihez képest. A működési kiadások csökkenése a személyi juttatások és a munkaadói járulékok tekintetében a 13. havi juttatás eltörlésével, valamint a 2009. július 1-től hatályos jogszabályváltozásokból eredő munkáltatói járulékok csökkentésével magyarázható. A dologi kiadások tekintetében a 2009. évben szűk keresztmetszetet jelentett a két ütemben végrehajtott támogatás elvonás következtében fellépő forráshiány, amelynek következtében Igazgatóságunk szigorú megtakarítási intézkedések bevezetésére kényszerült. A felhalmozási kiadások a 2008. évvel azonos arányban jelentkeztek, amely Igazgatóságunk pályázati forrásaiból megvalósuló fejlesztéseknek köszönhető.

7.2. Bevételek

Az Igazgatóság intézményi bevételei, a támogatásértékű bevételek, valamint a működési és felhalmozási célra átvett pénzeszközök 2009. december 31-én 424.869 ezer forintot tettek ki, amely az előző évhez viszonyítva 22%-os növekedést mutatnak. A növekedés egyrészt Igazgatóságunk LIFE+ pályázata támogatási összegéből, a fejezettől belföldi klímaerdő telepítésére átcsoportosított összegből, az ÁFA kulcs emelése miatt végrehajtott áremelésből, valamint

előzőekben említett támogatás elvonás miatt a működési kiadások fedezetének biztosítására előre nem tervezett felhasználat engedélyeztetéséből adódott.

7.3. Vagyon

A 2008. évihez képest a vagyon nettó értékben 1,4 %-kal, bruttó értékben 3%-kal emelkedett. LIFE+ pályázat keretében erdő művelési ágú földterület megvásárlására, LIFE támogatásból a rackajuh állomány fejlesztésére, valamint szénatároló építésére került sor. A folyamatban lévő beruházások magas aránya a Regionális Operatív Program keretéből megvalósuló Mohács Történelmi Emlékhely kiállító épületének tervezési, engedélyeztetési és előkészítési tevékenységeiből adódott.

7.4. Épületek

Az épülettípusok körében állattenyésztés feltételeit javító beruházásra került sor, a „Pannon gyeptípusok élőhelykezelése Magyarországon” című LIFE Nature pályázat keretében a nagydorogi állattartó telepünkön fedett szénatároló épült.

7.5. Eszközök

Az informatikai ellátottságunk 23 db számítógéppel javult, amelyek a fejezettől térítésmentes átadás-átvétellel kerültek Igazgatóságunkhoz. A járműállományunk 5 db terepjáró, 1 csónak és 1 db segédmotor értékesítésével csökkent, de a fejezet központi beszerzéséből két db új terepjáróval részesültünk, illetve az értékesítések bevételeiből Igazgatóságunk beszerzett egyet.

7.1. Kiadások

		Teljesítés (e Ft)
Működési kiadások	<i>Személyi juttatás</i>	275 985
	<i>Járulék</i>	82 066
	<i>Dologi</i>	291 242
	<i>Működési célú pénzeszköz átad.</i>	
Felhalmozási kiadások	<i>Intézményi beruházás</i>	112 902
	<i>Felújítás</i>	5 903
	<i>Egyéb felhalmozási kiadás</i>	

	<i>Egyéb központi beruházás</i>	
Kölcsönök nyújtása		
Kiadások összesen		768 098

7.2. Bevételek

		Teljesítés (Ft)
Bevételek	Működési bevételek	286 842
	Támogatásértékű működési bevételek	74 763
	Felhalmozási bevételek	34 264
	Támogatásértékű felhalmozási bevételek	29 000
	Kölcsönök visszatérülése	
Bevétel összesen:		424 869
Költségvetési támogatás	Működési	346 931
	Felhalmozási	62 504
Támogatás összesen:		409 435
Összes bevétel		834 304
Pénzforgalom nélküli bevételek		56 353
Összes bevétel		890 657

7.3. Vagyon

		Bruttó érték	Értékcsökkenés	Nettó érték
Vagyoni értékű jogok		38 234 748	36 086 335	2 148 413
Szellemi termékek				
Ingtatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	<i>Földterület</i>	1 548 520 582		1 548 520 582
	<i>telek</i>	55 017 700		55 017 700
	<i>Épület</i>	673 581 029	90 845 101	582 735 928
	<i>Építmény</i>	464 628 408	83 572 603	381 055 805

	<i>Erdő</i>	58 153 084		58 153 084
	<i>Halastó</i>	24 903 025	7 165 852	17 737 173
	<i>Vagyoni értékű jog</i>	5 301 800	922 598	4 379 202
Gépek, berendezések, felszerelések	<i>Ügyviteli</i>	73 267 949	68 625 724	4 642 225
	<i>Egyéb</i>	186 356 098	138 375 215	47 980 883
Járművek		180 860 223	146 331 458	34 528 765
Tenyészállatok		34 625 855	9 194 714	25 431 141
Beruházások, felújítások		59 713 125		59 713 125
Összesen		3 403 163 626	581 119 600	2 822 044 026

7.4. Épületek

Az épület típusa	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Iroda	4	
Szolgálati lakás		
Állattartó épület	6	
Egyéb állattartó építmény	16	1
Tanya	1	

7.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági munkagép	72	
Terepjáró	24	-2
Motorkerékpár	8	-1
Kerékpár	64	
Vízijármű	52	-1
Videokamera	7	+1
Digitális fényképezőgép	23	

Hagyományos fényképezőgép	21	
Spektív	10	
Kézi távcső	65	
Számítógép	120	+23
Mobiltelefon	68	

8. Bemutatás, oktatás, társadalmi kapcsolatok

8.1. Turisztikai infrastruktúra

	Száma	Férőhely/befogadó-képesség (fő)	Állapotuk rövid értékelése
Látogató/oktató központ	4	1- 60 2- 88 3- 30 4- 80 összesen 258 fő	<p><u>1. Tettye Oktatási Központ:</u> 2 db 30 fős oktatóterem, melyből egyik technikai eszközökkel jól, a másik közepesen felszerelt. A bútorok egy része felújítást igényel. Az oktatók száma 3, közülük 2 fő szerződéssel, 1 fő munka törvénykönyv hatálya alá tartozó foglalkoztatott. Szükséges a fokozott igények miatt technikai fejlesztés (vetítő, számítógép, vízvizsgálati labor, GPS, audiovizuális eszközök). Az oktatási tevékenység része a <u>Pintér-kert Arborétum</u> látogatása.</p> <p><u>2. Drávatamási Természetismereti Központ:</u> Az épületen kívül rendelkezésre áll 1 db fedett, szabadtéri oktatásra, étkezésre alkalmas hely. Zárt, fedett oktatóterem nincs, szállás 8 fő részére biztosítható, ezen kívül van lehetőség sátorozásra. A felszerelés jó, de fejlesztést igényel (terepi munkát segítő eszközök).</p> <p><u>3. Óbányai kezelőház:</u> rendelkezésre áll fedett, oktatásra és étkezésre alkalmas szabadtéri hely, valamint az épületben kutatási, oktatási célra használható szobák 8 fő részére. Áramellátás van, folyóvízellátás viszont nem áll rendelkezésre.</p> <p><u>4. Dráva Kapu Bemutatóközpont:</u> 80 fő befogadására alkalmas oktató- és konferenciaterem teljes felszereltséggel., 3 iroda, ebből 1 tárgyaló, teakonyha, teljes technikai felszerelés, belső parkoló <i>emelet:</i> kilátó, teljes konyha, 2 szoba összkomfort, központi fűtés. Az épület szomszédságában teljessé vált a bemutatás eszköztára: természettudományi kiállítás, őshonos házi-állat bemutató, tanösvény, madármegfigyelő torony, étterem áll a látogatók rendelkezésére.</p>
Kiállítás	6	változó	<p><u>Abaliget-barlang:</u> Állapota jelenleg jó. A kiszolgáló épület, pénztárépület felújítása szükséges. A bemutatóhely előtti tér, park rendezése szükséges</p> <p><u>Mohács -Sátorhely Történelmi Emlékhely:</u> a sírkert állapota jelenleg jó, a kopjafák felújítására szükség van. A fogadóépület kiszolgáló egységének (WC) felújítására szükség van. A tájékoztató táblák modernizálása megtörtént, valamint egy bolt kialakításra került.</p> <p><u>"Élet az ártéren"</u> kiállítás: 2003. szeptemberben került átadásra a DDNPI gemenci bemutatóhelye Szekszárdnál. A kiállító</p>

			<p>tér erdei hangulatú hangeffektusokkal várja a látogatókat szakvezetéses túrák keretei között.</p> <p><u>Denevérmúzeum</u>: 2004 júliusban nyílt meg, tematikus kismúzeum az Abaligeti-barlang mellett. A kiállítás frissítése aktuálissá válik.</p> <p><u>Fehér Gólya Múzeum – Kölked</u>: 2008. júniusától a DDNPI üzemelteti a kölkedi önkormányzat tulajdonában lévő kiállítást. A kiállítás anyaga és az épület modernizálásra szorul.</p> <p><u>Tettyei Mésztfufa-barlang – Pécs</u>: 2008. márciusában került átadásra az újonnan nyitott, helytörténeti, kulturális és geológiai elemeket tartalmazó kiállítás.</p> <p><u>Mészégető-források barlangja</u>: kalandtúra lebonyolítására alkalmas helyszín.</p>
Tanösvény	26	változó	<p>A régebben készült, valamint a megrongált tanösvényeket a DDNPI lehetőségeihez mérten folyamatosan újítja fel, de a táblák nagy mértékben pótlásra vagy felújításra szorulnak. A tanösvényeken kívül még 5 db megfigyelőtorony segíti az ismeretszerzést.</p> <p>Felújításra került a Nagypartosi tanösvény, új táblák lettek kihelyezve.</p>
Szálláshely	0	0	Kereskedelmi szálláshellyel nem rendelkezünk.

8.2. Kiadványok

2009. év során az Igazgatóság szerkesztésében megjelent kiadványok:

- 2009. évi ökoturisztikai programajánló
- Mészégető barlang – kalandtúrákat népszerűsítő szóróanyag, utánnymás
- Zselici kirándulások
- Dráva –turisztikai információk és térkép, szóróanyag
- A Duna – természetesen
- Rétisas-védelmi program dossziéja

2009-ben mindösszesen kb. 36.500 ingyenes kiadvány került kiosztásra kiállításokon, konferenciákon, turisztikai rendezvényeken, falunapokon, tourinform irodákban, turisztikai szolgáltatóknál.

A DDNPi által kiadott, fizetős kiadványok:

Megnevezés	Készlet	Bizományos
A Baláta-tó	1204	135
A Boronka melléki tájvédelmi körzet	178	240
A Boronka-melléki TK	57	19
A Dráva	21	330
A Szársomlyó	5	72
A Tolnai Mezőföld természeti értékei	0	11
A vadon élménye..	2567	650
A vadon élménye... (angol)	1486	361
A Zselic	139	68
Abaligeti barlang	662	3705
Abaligeti barlang plakát (új 2005.dec.)	1620	233
Abaligeti tanösvény	4090	894
Abaligettől a Nagy-mezőig	192	352
Béda-Karapancsa térkép	2137	474
Béda-Karapancsa term. értékei	36	47
DDNP monográfia	263	43
DDNP plakát (új)	150	7
DDNPI térkép	377	356
Dél-Mezőföld TK természeti értékei	299	140
Denevérmúzeum	3232	432
Denevérmúzeum (angol)	638	201

Megnevezés	Készlet	Bizományos
Denevérmúzeum (német)	247	193
Dráva térkép	0	30
Dráva térkép hajtogatatlan	0	16
Gemenc	2911	228
Gemenc album	1	0
gemenc album (új)	16	11
Gemenc térkép	1439	369
Homokpusztáktól a láptavakig	242	374
KÉPESLAP-NAPTÁR	1448	0
Kopácsi-rét térkép	2438	2551
Kopácsi-rét térkép új rendelés	5000	0
Könyvjelző	32	0
Könyvjelző GÓLYAMÚZ	0	79
Könyvjelző-DDNP	2597	14950
Mohácsi Történelmi Emlékhely Információs térkép	0	274
Mohácsi Történelmi Emlékhely-"térkép"(új)	208	5632
Mohácsi Történelmi Emlékhely-"térkép"(új)-Angol	771	2807
Paeonia 2003	126	0
Paeonia2006	249	0
Pintér-kert	0	377
Pintér-kert új	1350	94
Szársomlyó 1.	0	6
Szársomlyó tanösvény	12031	1
Tettye-barlang képeslap	3756	1900
Tettye-park és környéke	251	0
Tettye-tanösvény	258	0

8.3. Látogatottság

A nemzeti park igazgatóság ökoturisztikai bemutatóhelyeinek regisztrált látogatói (2009)						
	<i>Bemutatóhely neve</i>	<i>Fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Ár (től-ig; Ft)</i>	<i>Megjegyzés</i>
1	Pintér-kert Arborétum	1 353	75	1 428	300	oktatás nélkül
2	Tettyei Mésztufa-barlang	8 519	566	9 085	550-750	
3	Abaligeti-barlang	57 072	3 860	60 932	750-950	
4	Denevérmúzeum	27 914	3 760	31 674	200-300	
5	Mohácsi Történelmi Emlékhely	18 223	413	18 636	350-550	
6	Élet az ártéren kiállítás	0	0	0		látogatása csak szakvezetés keretében lehetséges
7	Mészégető-források barlangja	40	0	40	5300	
8	Kölkedi Fehér Gólya Múzeum	3 371	369	3 740	300-400	
9	Dráva Kapu Bemutatóközpont (Drávaszentés)	1 956	17	1 973	300-500	oktatás nélkül
10				0		
11				0		
Regisztrált látogatók összesen:		118 448	9 060	127 508		

A nemzeti park igazgatóság ökoturisztikai szolgáltatásainak regisztrált igénybevevői (2009)						
	<i>Szolgáltatástípus</i>	<i>Fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Ár (től-ig; Ft)</i>	<i>Megjegyzés</i>
	Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény	3 613	633	4 246	0-300	
	Erdei iskolai program, tábor	148		148	600-	
	Természetismereti oktatás	7 388			200-450	
	Tettye Oktatási Központ 4505					

Dráva Kapu Bemutatóközpont oktatás 124					
Drávatamási Oktatási Központ 21					
Fehér Gólya Múzeum oktatás 211					
Oktatás külső helyszínen 2527					
Egyéb: Előre meghirdetett szakvezetéses túrák	1 976		1 976	350	
Egyéb: Szakvezetéses túrák	7 868		7 868	350	
Regisztrált igénybevevők összesen:	20 993	633	21 626		

Szálláshelyek nemzeti park igazgatósági működtetésben (2009)			
		<i>Ár (tól-ig; Ft)</i>	<i>Megjegyzés</i>
Szállóvendégek száma (fő)	422	800-3200	
Vendégéjszakák száma (fő)	1 176	800-3200	

Bemutatóhelyek, kiállítások, arborétum

Mohácsi Történelmi Emlékhely	18.636 fő
Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum:	92.606 fő
Pintér-kert Arborétum	1428 fő
Mészégető-források barlangja	40 fő
Tettyei Mésztufa-barlang	9085 fő
Fehér Gólya Múzeum	3740 fő
Dráva Kapu Bemutatóközpont	1973 fő

	Látogatók száma
Oktatás (Tettye Oktatási Központ, Dráva Kapu Bemutatóközpont, Drávatamási Oktatási Központ, Fehér Gólya Múzeum, táborok, oktatás külső helyszíneken)	7536
Múzeum/kiállítás összesen	127 508
Szakvezetéses túra	7868
Nyílt/jeles nap, rendezvény, előre meghirdetett túrák	6222
Más szolgáltatók szervezésében (becsült adat)	-
Összesen:	149 134

8.4. Társadalmi kapcsolatok

Az **Igazgatóság rendezvényeiben, programjaiban** számos új elem jelent meg. Az egyre növekvő érdeklődésre való tekintettel minden hétre kínáltunk programokat, melyek a szemléletformálás leghatékonyabb eszközei. Ezek főbb típusai:

- Jelvénygyűjtő túrák
- Aktív természetvédelem – békamentés, madárgyűrűzés, stb.
- Ingyenes ismeretterjesztő előadások
- Duna-Dráva Nemzeti Park Klub
- Barlangász Klub
- Jeles napok
- Hódító hód kenutúrák

A társadalommal, lakossággal való kapcsolattartás, tudatformálás megfelelő terei a különböző rendezvények, melyeket a DDNPI szervez: ilyen például a Gólyabúcsúztató, Pásztorkutya terelőverseny, Föld Napja, melyet a pécsi székhelyű zöld civil szervezetekkel együttműködésben Pécsen a Tettye téren, hatodik alkalommal szerveztünk, melynek részprogramjai: Zöld Utca, Bio-piac és ismeretterjesztő, természetvédelmi játékok, kézművesség voltak.

A DDNPI saját szervezésű rendezvényein kívül nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a működési területén található települések rendezvényeinek színesítéséhez akár a szervezésben való segítséssel, akár kínálatának megjelenítésével, túszerzőkkel hozzájáruljon, ezzel is ismertetve tevékenységét a lakossággal. A településekkel való kapcsolattartás egyik legsikeresebb eszköze az a vándorkiállítás, melyet Dr. Kalotás Zsolt fotóiból szervezünk. A nagy sikerre való tekintettel a klasszikus farönkös kiállítási anyag mellett egy második fotósorozatot is útjára indítottunk, melyek havonta más-más településre kerülnek.

Kiállítások, Vásárok:

- Turizmus 2009 – Budapesti, közös stand a magyarországi nemzeti parkokkal, valamint több dél-dunántúli szervezet standján
- Szentlőrinci Gazdanapok
- Szentlőrinci Lobby-Party
- Magyar Nemzeti Parkok Hete

A DDNPI által szervezett konferenciák:

- III. Dél-Dunántúl Zöld Szigetei – Konferencia Zselicért

Társadalmi Felelősségvállalás

Nagy népszerűségnek örvend Békalencse című elektronikus, a nemzeti park szakmai tevékenységét is népszerűsítő hírlevelünk, mellyel a már korábban is a lakossághoz (sajton keresztül, vagy személyesen) eljutó híreink mellett egy újabb célcsoportot tudtunk megszólítani. Híreinket a nemzeti parki települések önkormányzatainak munkatársai saját médiájukban (nyomtatott hírlevél, tv, rádió) is megjelentetik, ezáltal is közelebb hozva a nemzeti parki tevékenységhez a lakosságot.

Területen dolgozó kollégáink napi kapcsolatban vannak lakossággal, szakvezetésekkel, előadásokkal, a szakmai munkában való részvétellel azonban hozzájárulnak a kapcsolat javításához.

Az oktatási tevékenység során minden korosztályhoz eljut a természet szeretetének üzenete, versenyek, vetélkedők szervezésével még nagyobb lakossági célcsoportot tudunk megszólítani.

- Saját szervezésű versenyek

Madarak és Fák napja területi és városi verseny

Állatok Világnapja városi verseny

III. Fekete István életrajzi és természetismereti terepi akadályverseny

- Mások által szervezett versenyek, rendezvények; közreműködő a DDNPI

Környezetvédelmi Világnap

Országos Állattenyésztési Napok, Kaposvár

Autómentes Nap

Zöld Óvoda program

Curie verseny felkészítés

Zsűrizés több versenyen

Fotóművészeti nyári Egyetem

Kerékpáros Nap

Média megjelenések:

		Megjelenés
Média	helyi	75
	regionális	127
	országos	76
	internet	78
	nemzetközi	1

8.5. Környezeti nevelési intézkedések

(előre meghirdetett programok és túrák, rendezvények, jeles napok)

A DDNPI által szervezett 2009. évi programok összefoglaló táblázata

Esemény	Helyszín	Résztevők száma
DDNP-Klub, 2009. 01. 06.	Tettye Oktatási Központ	23
Téli madárgondozás, Rotary-túra	Pécs, Pintér-kert	58
Barlangász klub 2009. 01.20.	Tettye Oktatási Központ	52
Manótúra az Abaligeti-barlangban 2009. 01.24.	Abaligeti-barlang	92
Fényképező túra az Abaligeti-barlangban 2009. 01. 31.	Abaligeti-barlang	31
DDNP-Klub, 2009. 02. 03.	Tettye Oktatási Központ	35
Kikerics túra 2009. 02.07.	Nagyharsány	132
Téli madárgondozás 2009. 02.14.	Pécs, Pintér-kert	23
Kikerics túra 2009.02.14.	Nagyharsány	37
Farsangi busóbemutató 2009.02.14.	Kölked	5
Barlangász klub 2009. 02.17.	Tettye Oktatási Központ	47
Kikerics túra 2009.02.21.	Nagyharsány	128
Mohácsi Történelmi Emlékhely 2009.02.22.	Mohács	1051
Barlangi Manótúra Abaligeten 2009.02.28	Abaliget	94
DDNP Klub 2009.03.03.	Tettye Oktatási Központ	48
Nőnap túra a Boronka-melléken 2009.03.07.	Gyótapuszta	40
Békamentés Sikondán 2009.03.14	Sikonda	53
Barlangász Klub 2009. 03.17.	Tettye Oktatási Központ	59
Kockás liliom túra 2009. 03.21.	Matty	92
Csillagos égbolt túra a Zselicben 2009. 03.28.	Zselic	130
Húsvétváró szöszmötölés 2009.04.03.	Tettye Oktatási Központ	30
Húsvétváró szöszmötölés 2009. 04.04.	Kölked	24
Virágvasárnapi túra a Zengőben 2009.04.05.	Zengővárkony	44
Virágvasárnap a Mészt.-bg.-ban 2009. 04.05.	Tettyei Mésztufa-barlang	46
DDNP Klub 2009.04.07.	Tettye Oktatási Központ	53
Vágások nyomában túra 2009.04.18.	Pécs-Árpádtető	37
Barlangász Klub 2009.04.21.	Tettye Oktatási Központ	13
A Szent György napja a Mészt.-bg.-ban 2009.04.24.	Tettyei Mésztufa-barlang	22
Föld Napja 2009.04.25.	Tettye Oktatási Központ	500
Bazsarózsa túra 2009.04.26.	Hosszúhetény	104
Eltűnt puszták nyomában túra 2009.05.01.	Mészégető	48
Nárcisznapi túra törökkori emlékek nyomában 2009.05.02.	Babócsa	32
Pofók árvacsalán túra 2009.05.03.	Belezna	18
DDNP Klub - Szegvári Zoltán 2009.05.05.	Tettye Oktatási Központ	31
Réti iszalag túra 2009.05.09.	Bogyiszló	36
Madarak és Fák Világnapja 2009.05.10.	Kölked	25
Zselici csillagos égbolt rezervátum túra 2009.05.16.	Zselic	37
Barlangász Klub 2009.05.19.	Tettye Oktatási Központ	17
Poloskaszagú kosbor túra 2009.05.24.	Tótújfalu	54
DDNP Klub 2009.06.02.	Tettye Oktatási Központ	30
Hódító hód kenutúra 2009.06.06.	Baja-Vén Duna	13
Kenutúra a Ferenc-csatornán 2009.06.13.	Nagybaracska	4

Napközis tábor 2009.06.15-19.	Tettye Oktatási Központ	15
Barlangász Klub 2009.06.16.	Tettye Oktatási Központ	28
Kerékpártúra az Ormánságban 2009.06.20.	Sellye	0
A Zene Ünnepe a Tettyei Mésztufa-barlangban 2009.06.21.	Tettyei Mésztufa-barlang	180
Szent Iván Éj a Tettyei Mésztufa-barlangban 2009.06.24.	Tettyei Mésztufa-barlang	75
Magyar Nemzeti Parkok Hete		-
Szakvezetési túra az Irma-úton 2009.06.22.	DDNPI Zöld Pont Iroda	0
Látogatás a Dráva Kapu Bemutatóközpontban 2009.06.23.	Drávaszentes	4
A DDNP természeti értékei - diavetítéses előadás 2009.06.24.	Tettye Oktatási Központ	9
Madárodú készítés 2009.06.25.	Pécs, Pintér-kert	18
Tárlatvezetés a Fehér Gólya Múzeumban 2009.06.26	Kölked	5
Múzeumok éjszakája a MTE-n 2009.06.27.	Mohács	298
Hódító hód kenutúra 2009. 06.28.	Baja-Vén-Duna	0
Magyar Pásztorkutyák Terelőversenye 2009. 07.14.	Barcs-Drávaszentes	580
Kenutúra a Ferenc-csatornán 2009.07.11.	Nagybaracska	21
Gólyabúcsúztató 2009.07.18.	Kölked	110
Hódító hód kenutúra 2009.07.25.	Baja-Vén-Duna	18
Amiről a kövek mesélnek - túra a Jakab-hegyen 2009.07.25.	Kővágószőlős	14
Baláta-tó 2009.08.01.	Kaszó	40
Egyházművészeti értékek nyomában 2009.08.08.	Grábóc	44
Hódító hód kenutúra 2009.08.08.	Baja- Vén-Duna	38
Csillagos égbolt túra a Zselicben 2009.08.15.	Zselic	159
Napközis tábor 2009.08.24-28.	Tettye Oktatási Központ	9
Denevértúra Abaligetén 2009.08.29.	Abaliget	44
Megemlékezés a MTE-n 2009.08.29.	Mohács	381
Szarvasbögés Gemencen 2009.08.29.	Gemenc	38
DDNP Klub 2009.09.01.	Tettye Oktatási Központ	33
Madárgyűrés Sumonyban 2009.09.05.	Sumony	25
Boszorkánykonyha túra 2009.09.12.	Mecsek	31
Barlangász Klub 2009. 09.15.	Tettye Oktatási Központ	24
Magasszárú kocsord túra 2009.09.19.	Felsőszentmárton	22
Török-kori emlékek nyomában Pécsen 2009.09.26.	Pécs	6
Idősek világnapja 2009.10.01.	Pintér-kert Arborétum	22
Gombatúra a Zselicben 2009.10.03.	Lipótfá-Bánya	23
Állatok világnapja 2009.10.04.	Nagydorog	32
DDNP Klub 2009.10.06.	Tettye Oktatási Központ	44
Hogyan működik az erdő? 2009.10.17.	Koszonyatető	35
Barlang Ünnep 2009.10.19.	Tettyei Mésztufa-barlang	9
Barlangász Klub 2009.10.20.	Tettye Oktatási Központ	14
Gyertyagyújtás a MTE-n 2009.11.01.	Mohács	43
Magyar Tudomány Ünnepe 2009.11.03.	Tettye Oktatási Központ	16
DDNP Klub 2009.11.03.	Tettye Oktatási Központ	35
Márton-napi libales Béda-Karapancsán 2009.11.07.	Béda-Karapancsa	32
Magyar Tudomány Ünnepe 2009.11.10.	Tettye Oktatási Központ	25
Magyar Tudomány Ünnepe 2009.11.17	Tettye Oktatási Központ	15
Barlangász Klub 2009.11.17.	Tettye Oktatási Központ	13
Magyar Tudomány Ünnepe 2009.11.24.	Tettye Oktatási Központ	18

Barlangi manó túrák Abaligeten 2009.11.28.	Abaliget	64
DDNP Klub 2009.12.01	Tettye Oktatási Központ	22
Fényképező túra az Abaligeti-barlangban 2009.12.05.	Abaliget	11
Karácsonyváró szöszmötölés 2009.12.11.	Tettye Oktatási Központ	18
Karácsonyváró szöszmötölés a FGM-ban 2009.12.12.	Kölked	2
Barlangász Klub 2009.12.15.	Tettye Oktatási Központ	12
Összesen: 94 program		

9. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel

- PAN Park Hálózat,
- WWF
- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Baranya megyei Csoportja - fajvédelmi, élőhelymegőrzési és oktatási programok
- Zöld Híd Alapítvány
- Környezetünkért Közalapítvány
- Misina Természet-és Állatvédő Egyesület
- Állatkert-Akvárium-Terrárium KHT
- Somogy Természetvédelmi Szervezet az élőhelyek kezelésében és fenntartásában és az
- Ormánság Alapítvány - Dráva menti térség felzárkóztatását.
- Tolna megyei Természetvédelmi Alapítvánnyal - a kezelési tervek készítésében.
- Baranya Megyei Természetbarát Szövetség
- Somogy Természeti Értékeiért Közalapítvány
- Berek Természetvédelmi Közalapítvány
- Dráva Szövetség
- Babócsáért Egyesület
- MME Dombóvári helyi csoportja
- MME Tolna megyei helyi csoportja
- Pro Silva Egyesület
- Dráva Szövetség
- Tourinform Irodák
- Ezerszínű Baranya KHT
- Regionális Marketing Igazgatóság
- Múzeumok

- Pécsi Tudományegyetem
- Határőrségek
- Vízirendészetek
- Rendőrkapitányságok
- Katasztrófavédelmi Igazgatóságok
- Polgárőrség
- Vadász kamarák, Vadászati Védegyletek
- Vám és Pénzügyőrség
- Ormánysági Hagyományőrző Egyesület
- Királyegyházi Fiatalok Egyesülete (Ormánysági Túra)
- Pécsi Bazilika Kolping család
- TDM-szervezetek
- Magyar Csillagász Egyesület

10. Külföldi együttműködés

- Danube Parks hálózat keretében Duna-menti védett területek együttműködése pályázati program keretében
- Green Osijek (Horvátország) civil szervezettel való együttműködés határon átnyúló pályázati program segítségével

10. Külföldi együttműködés

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Park Priode Kopacki Rit	Horvátország	Vizes élőhelyek rekonstrukciója, ökoturizmus.
Global Environmental Facility (World Bank)	Washington	Duna-medence tápanyag-csökkentési projekt
Nationalpark Donau-Auen	Orth an der Donau	Együttműködés az idegenforgalom, oktatás és az őrszolgálati tevékenység területén.
PAN Parks Foundation	Győr, Magyarország.	Részvétel az európai, nemzeti parkokat tömörítő PAN Parks hálózat munkájában

11. Ellenőrzések

No	Ellenőrzést elrendelő szervezet	Ellenőrzést végző szervezet	Típusa, célja	Fontosabb megállapítások, intézkedések rövid ismertetése
1.	DDNPI	Belső Ellenőrzés	A 2007-2008. évben védetté nyilvánított területek, és ezek kezelési terveinek az elkészítése.	<p>1. A védetté nyilvánítások minden esetben indokoltak voltak, azokat minden esetben az előírt jogszabályok alapján kezdeményezte az Igazgatóság.</p> <p>2. A vizsgált évek természetvédelmi kezelési tervei részletesen tartalmazták a természetvédelem gyakorlati célkitűzéseit, a természetvédelmi stratégiákat, a természetvédelmi kezelési feladatokat.</p>
2.	DDNPI	Belső Ellenőrzés	Az Abaligeti-barlang bemutatóhely működtetésének utóellenőrzése.	<p>1. A barlang üzemeltetéséért felelős személy (barlangtani referens) az ellenőrzést minden esetben az üzemelési naplóba bejegyzi.</p> <p>2. A munkaszerződéseket úgy kell módosítani, hogy a havi munkaidő keret helyett 12 heti munkaidőkeretet állapítsanak meg, mert egy nagyobb intervallumban a heti munkaidő hossza kiegyenlítődik, nem úgy mint a havi munkaidőkeretben</p> <p>3. A pénzügyi elszámolások történjenek meg a szerződésekben rögzített időpontokban.</p> <p>4. A pénzkezelések elszámolási rendje megköveteli a pénztárjelentések szabályos vezetését.</p>
3.	DDNPI	Belső Ellenőrzés	Az Igazgatóság védett gyepterületek fenntartása és kezelés utóellenőrzése.	<p>1. A földalapú és az agrár-környezetgazdálkodási támogatások rendszere, és felhasználásai 2008-2009-es években tovább működtek, annak ellenére, hogy az előző évekhez képest összességükben csökkentek.</p> <p>2. A projektek pénzügyi elszámolásai szabályosan történtek, a dokumentációk pontosak, áttekinthetőek.</p>

4.	DDNPI.	Belső Ellenőrzés	A 2007-2008. évi földvásárlások, kisajátítások vizsgálata.	<p>1. A földvásárlások előkészítésénél a tulajdonosi jog gyakorlásával érintett földrészletekre külön kell figyelmet fordítani.</p> <p>2. A saját vagyongazdálkodású területek közé beékelődött, és az osztatlan közös tulajdonban lévő erdő, gyep művelési ágú földrészleteknél lehetőség szerint elővásárlási jog gyakorlásával kell tulajdoni viszonyokat rendezni.</p>
5.	ÁSZ	ÁSZ	KvVM Költségvetési Főosztály 2008. évi zárszámadás vizsgálat	Az Igazgatóság különféle táblázatokat, dokumentumokat, mellékleteket küldött meg a felügyeleti szervnek az ÁSZ zárszámadás vizsgálatához, amelyek az Igazgatóság 2008. évi pénzügyi gazdálkodását mutatták be.
6.	KvVM	Ellenőrzési Önálló Osztály	Az Igazgatóság 2005-2007. évi pénzügyi és számviteli folyamatai, bizonylatok, nyilvántartások, költségvetési beszámolók.	<p>A legfontosabb intézkedések:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kintlévőség kezelés ellenőrzési nyomvonal készítés. - Negyedéves elszámolások bevezetése a rendezetlen aktív és passzív elszámolásokkal kapcsolatosan. - Az aktivált bálványfa irtás nettó értékének a kivezetése a könyvekből. - 2008. évtől egyeztető levelek kibocsátása. - 2010. évre vonatkozóan a kötelezettségvállalás, utalványozás, ellenjegyzés, érvényesítés, szakmai teljesítés igazolás rendjével összefüggő belső szabályzat áttekintése és módosítása a kormány rendeletnek megfelelően. -A halgazdálkodás, állattartási tevékenység, valamint az erdő faállomány hasznosításával összefüggő komplex ellenőrzés lefolytatása

12. Fontosabb célkitűzések a következő évre

A Regionális Operatív Programban szereplő Mohács Nemzeti Emlékhely turisztikai fejlesztésének megvalósítása, a kivitelezés befejezése.

A Gemenci Látogatóközpont turisztikai fejlesztésének újbóli előkészítése és beadása.

Környezeti és Energia Operatív Program élőhelyrehabilitációs projektjeinek végrehajtása.

A Világbank által támogatott Duna Tápanyagcsökkentő Program részeként a teljes Gemenci és Béda-Karapancsai vizes élőhelyek rehabilitációjának megvalósítása.

Saját vagyonkezelésben lévő erdők átalakításának folytatása a Duna-Dráva Nemzeti Park törzsterületén közel 50 hektáron.

A horvát-magyar határon átnyúló Bioszféra Rezervátum kialakítása a Mura-Dráva-Duna folyók mentén.

Szabadság-zátony mellékágának rehabilitációja LIFE + pályázati program segítségével.

IPA (határon átnyúló) horvát-magyar természetvédelmi pályázat végrehajtása a Dráva menti holtágak és mellékágak rehabilitációja céljából.

IV. Dél-Dunántúl Zöld szigetei – Konferencia a Dél-Mezőföldért tanácskozás megszervezése.